

DEN SYSTEMISKE FAMILIE AF IDEER

Hvem Kan arbejder ud fra det Peter Lang har kaldt Den systemiske familie af ideer. Der er tale om klassisk systemiske og socialkonstruktionistiske teorier. Som i alle andre familier er der ligheder og forskelle.

De primært anvendte teoretikere er bl.a. David Cooperrider og hans Appreciative Inquiry (A.I.), eller anerkendende undersøgelse. I den praktiske dagligdag med borgeren kommer det til udtryk i næsten enhver samtale, da borgeren har krav på at opleve sig set, hørt, forstået og taget alvorligt. Præcist fordi det talte er borgerens perspektiv.

Undersøgelsesdelen af A.I. er en dominerende del af medarbejdernes værktøjskasse, idet flere borgere ikke har et udfoldet verbalt sprog og derfor kommunikerer på anden vis. Borgerens adfærd tolkes som kommunikation, og dermed må medarbejderen ofte gå på opdagelse i, hvad en given adfærd er udtryk for.

Endelig er der stor fokus på Cooperriders tanke om Best practise. Det vil sige, at medarbejderne på personalemøder og ved coaching deler god praksis over for den enkelte borger. Det har stor betydning i dagligdagen, da disse borgere har oplevet mange svigt tidligere i deres liv, og derfor har brug for et bosted, hvor der hele tiden arbejdes på at forstærke god praksis. Og god praksis forstås her naturligvis ikke som at lukke øjnene for problemer, men at se på når problemet ikke er tilstede, og hvad vi gør der, som kan gøres igen.

Peter Langs fokus på kommunikation som skabende den verden, vi kommer til at leve i, er fundamentalt for det pædagogiske arbejde i Hvem Kan. Det, vi kalder, handlinger, drømme, frustrationer og konflikter mv. er afgørende for, hvad vi siden har mulighed for at sige og gøre, og dermed også ikke sige og gøre. Og fra samme Lang arbejdes der med, at det, vi fokuserer på i dagligdagen, også får stor betydning. Så en god daglig praksis i Hvem Kan omhandler også evnen til at kunne se på egne handlinger og kommunikation.

En central sætning hos Peter Lang er "Bag enhver frustration er der en ikke-indfriet drøm, og drømmen kom først." Det betyder i praksis, at når borgeren er frustreret over sin dagligdag, så arbejder medarbejderen eksempelvis med, hvad det var borgeren hellere ville have haft, drømte om, inden frustrationen trådte ind.

Fra Michael White og dennes teori om narrativitet har Hvem Kan ladet sig inspirere af mange elementer. Først og fremmest at se det, vi siger til hinanden, som fortællinger. Som perspektiver. Som opbygget af et valg af episoder i dagligdagen koblet på en konklusion. Medarbejderne anerkender altid borgerens perspektiv, og hvis det ses hensigtsmæssigt tilbydes en anden fortælling om det skete.

Fra Michael White er lånt sætningen "Personer er aldrig problemet. Problemet er problemet." Det hjælper os i dagligdagen med at fokusere på vore handlinger, vort sprog, de kontekster, vi får skabt, vore relationer med videre. Og dermed muligheden for at gøre noget andet, sige noget andet, skabe andre kontekster, forstærke relationen med videre. Dermed fjernes afmagt. Problemet bliver eksternt og ikke internt.

Whites bevidningskategorier (udtryk/metafor/resonans/bevægelse) er en begyndende ny del af daglig praksis. Kategorierne omhandler medarbejderens evne til præcist at kunne referere over for borgeren, hvad dette har udtrykt, til at kunne tilbyde et billede eller en metafor for det sagte. Og eventuelt at supplere med, hvad det skaber af resonans hos medarbejderen at høre, at borgeren eksempelvis har smerte, og hvad medarbejderen bliver bevæget til at gøre.

Hvem Kan har desuden anvendt Whites bevidningsmetode 'Breve'. Der er blevet arbejdet med breve til den enkelte borger, der anerkendte borgerens gode intentioner og handlinger i dagligdagen til gavn for sig selv og andre. Inspirationen er også hentet i Langs Ability spotting, der er en metode til at finde evner hos den enkelte og bevidne disse.

Fra Insoo Kim Bergs udformning af Løsningsfokuserede tiltag (i praksis kaldet LØFT) arbejder Hvem Kan med at problemer ofte blot er løsninger, der endnu ikke er fundet. Og dermed også et stort fokus i dagligdagen på alle de løsninger, borgerne hele tiden finder i deres dagligdag. Ofte uden at vide det, fordi det netop ikke blev et problem. En central sætning for Hvem Kan er her "Det eneste, der er værd at tale om er fremtiden". Det er vigtigt her at fremhæve, at Hvem Kan arbejder systematisk med det systemiske, men at ovenstående sætning eksempelvis ikke bevidstløst vælges, men når den vælges som metode i en given situation, så er det reflekteret.

Det er bestyrelsens entydige holdning, at anvendes det systemiske reflekteret, så skaber det en god hverdag for alle beboere. Magtanvendelse ses af bestyrelsen som et resultat af ikke så god praksis, dvs. at det systemiske ikke er anvendt.

Det systemiske i sig selv er båret af dyb respekt for den anden. For beboeren. Og dermed er Den systemiske familie af ideer valgt, fordi den respekterer den enkeltes personlige frihed som ukrænkelig, respekterer boligens ukrænkelighed, ejendommens ukrænkelighed, ytringsfrihedens ukrænkelighed.

Fra Sue Hammond ønsker vi afslutningsvis af fremhæve nogle af principperne i Den systemiske familie af ideer:

- I ethvert samfund, organisation, gruppe er der noget, der virker
- Det, vi fokuserer på skaber vor virkelighed
- Det at stille spørgsmål til en organisation eller gruppe forandrer gruppen
- Det er vigtigt at værdsætte forskelle
- Sproget, vi bruger, skaber vor virkelighed.

Nedenfor er angivet en model, vi lavede på kurset i januar 2015 omkring sammenhængen mellem daglige opgaver, grundloven, verdenserklæring, Lov om social service m.v.

